HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לעולם הוא בן חורין. למאי דלגי גלי ומאי דלא גלי לא גלי: **עד שיאמר.** סתם מון מדבר מועט ולא יפרש מה הוא משייר להסס לתמרינן למחד מריבוי דקתמר היינו עבד ואיהו לא מצי לגלא כאחד מריבוי בנכסים מע"ג דשוי טפי. ומדקתמר ר"ש לעולם הוא בן חורין משמעינן לא שנא היכא דקנה שאר נכסים עמו כגון שפירקו שאר נכסים מון מקרקע פלוגי להסתם קנה עצמו ושאר נכסים מון מן השוק ולא שנא היכא דלא קנה שאר נכסים כגון שלא הזכיר שם הקרקע שמייר לכתב ליה מון מצית כור קרקע להסתם לא קנה שום קרקע דבכל מד ומד מיכא למימר היינו הוא דשייר אפ"ה הוא בן חורין דהוה ליה למימר שייריה גלמא פלגינן דיורתא דהא כל נכסי קתמר ליה ולא קנה גלא גלא את עצמו. ואת נמי דקתמרת עצמו קנה נכסים לא קנה כר' שמעון פגילת לך: **והאמר רב נחמן גלגה כר' מאיר.** גלא יפ לחילוק: **שקיעס ר' יוסי.** כדמפרש ואזיל: **שפיסים יפק.** דלאו הוא לגנסק: **ומי אמר רב נחמן הכי.** גלא פלגינן דיורתא הוא דלא קנה אבל הוא עצמו לגיכא לאפוקיי בשורת קנה (לקמן מב.). **עד שיאמר** כר' חרץ מאחד מריבוא. עד שיסיס השור שייר סתם, ויאמר כל נכסיי מנוסים לפלוגי עבדי מון מאחד מרבוא שבאן, שהסוף אחד מרבוא לעבד קאי ואיהו משומרל ולכך כתוב כאן כלום (ב"ב שם) לכיון דלא פירש שיורש, אמריון היינו לשיירי, ולדידיה לא מצי ליה גלא אחד מרבוא (לקמן מב.). **יתקיים בחותמיו.** יגמו המכירה המתמיה וכבר (לעיל ד:), וזו אחת מן הדרכים. שמעת גמו מי שחתום ממדינת היס צריך שיאמר בפני נכתב ובפני חתום (קדושין ג.). **חרץ מחרש שוטה** וקטן. דלגמו נמי דעה ניתנו ואין יכולין לעשות שלא לגנסה כדאמרין בקדושין (מכ.) אין קטן נעשה שלא, וזהו הלין לגבך (לעיל ה.). **וכל גט שיש עליו עד כותי פסול.** דמשיחי לעמוס שקר (לקמן י.).

מסורת הש"ס

ס) [תוספתא פ"ש דפאה], ע) ג"כ נב. כתובות סו. קדושין עב:, ג) [לעיל ד:], ד) קדושין ג., ה) [לעיל ד:], ו) [לעיל ה.], לקמן כג., ז) [לעיל ה.], ח) [לקמן י.], ט) [שם:], י) [לקמן לו:], יא) [דבריס כל], יב) [ע' בפיהוש רש"י בסוף מסנה לעיל ג. ד"ה סס ובב"ס יפקיעס], יג) [לח י.], יד) ר"ש"ל, טו) עי' מהכ"ת, טז) ג' מ"ז, יז) [שם ד"ה אמר ליה],

תורה אור השלם

1. שְׁפָתַיִם יָשָׁק מֵשִׁיב דְּבָרִים נְכֹחִים:
משלי כד כו

מוסף רש"י

לעולם הוא בן חורין. אס שייר קרקע כל שהוא, דשייר קרקע ולא עבד (רשב"ם ב"ב קמט:) וה"ס סבר פלגינן, כוחל והזהיר קרקע בשיורא, קרקעות הוא דלא קנה אבל הוא עצמו לגיכא לאפוקיי בשיורא קנה (לקמן מב.). **עד שיאמר** כר' חרץ מאחד מריבוא. עד שיסיס השיור שייר סתם, ויאמר כל נכסיי מנוסים לפלוגי עבדי מון מאחד מרבוא שבאן, שהסוף אחד מרבוא לעבד קאי ואיהו משומרל ולכך כתוב כאן כלום (ב"ב שם) לכיון דלא פירש שיורש, אמריון היינו לשיירי, ולדידיה לא מצי ליה גלא אחד מרבוא (לקמן מב.). **יתקיים בחותמיו.** יגמו המכירה המתמיה וכבר (לעיל ד:), וזו אחת מן הדרכים. שמעת גמו מי שחתום ממדינת היס צריך שיאמר בפני נכתב ובפני חתום (קדושין ג.). **חרץ מחרש שוטה** וקטן. דלגמו נמי דעה ניתנו ואין יכולין לעשות שלא לגנסה כדאמרין בקדושין (מכ.) אין קטן נעשה שלא, וזהו הלין לגבך (לעיל ה.). **וכל גט שיש עליו עד כותי פסול.** דמשיחי לעמוס שקר (לקמן י.).

מוסף תוספות

א. חרץ מקרקע פלוגי דהשתא קנה עצמו ושאר נכסים חרץ מן השיורה. תוס' רמ"ס. ב. ששייר. תוס' רמ"ס. ג. אלמא חצי הכחוב מיתא נוטל, [אבל שלא יתן לו כלום, הא דאי לא. ריטב"ם], ולא שנא משייר ממוכר או נותן, ועוד, דבמתנה ממש אשכחן כה"ג דקנה וכו'. רשב"ם. ד. דהא דאשמועינן לר"ש דפלגינן דיורתא היינו. תוס' רמ"ס. ה. וכיון דאין לו אלא מה ששייר. רמ"ס. ו. דמטעם דנחת לשיורא לא שייך למימר לא יצא בן חורין אלא היכא דיש לו נכסים אחרים דאמרי' מדשייר אותה העיר ואותה שדה שייר נמי העבד, וכל נכסי דקאמר קאי אשאר נכסים, אבל אם אין לו אלא אותה העיר ואותה שדה ע"כ לא מצי קאי אלא אעבד ואאמאי קאמר ר"ש לא יצא לחירות, אלא לאו משום דקא סבר לא פלגינן דיורתא. תוס' רמ"ס. ז. אפי' אם מת. תוס' רמ"ס. ח. [ד]כבר קדמו הירושלמי. תוס' רמ"ס. ט. ומ"מ בנכסים חוזר כמו בכל מתנת שכיב מרע. תוס' רמ"ס. י. וא"א לו להשתחרר לאחר מיתה. תוס' רמ"ס. יא. דבתר דעתו אזלינן, א"כ. תוס' רמ"ס. יב. כשאר מתנת שכיב מרע. תוס' רמ"ס. יג. ורבנן אמרי דגבי העבד כיון דיצא עליו שם בן חורין כבר קדשו השם ואינו חוזר בו. עיטוש קדמוסים. ומ"מ שפיר דייק מהכא דפלגינן דיורתא (ד)כיון דכתוב בשטר כל נכסיו והוא משתחרר אע"פ שאינו זוכה בנכסים. תוס' רמ"ס. יד. נבעי שני עדים. ממ"ן. טו. שמאחר שהגט בידו אע"פ שאינו מקויים. מהרי"ט. טז. דלמא גט פסול הוא, דהא צריך קיום מדבריהם. עיטוש קדמוסים. יז. דלמא גט פסול הוא, דהא צריך קיום מדבריהם. עיטוש קדמוסים. יח. ובשחרורי עבדים משום דאיתקש לגיטי נשים הוא, דהשוו אותם חכמים לכל דיניהן. רשב"ם. יט. [ובכתב"ם מקפח ופלוג].

לעולם הוא בן חורין עד שיאמר א**כל נכסיי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מריבוא שבהן והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שקילס רבי יוסי את רבי שמעון הלכה כר' מאיר דתניא** ב**כשנאמרו דברים לפני ר' יוסי קרא עליו המקרא הזה** ג**שפתים ישק משיב דברים נכוחים ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן** ד**שביב מרע שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבד חוזר בנכסים מתנת שכיב מרע הוא ואינו חוזר בעבד שהרי יצא עליו שם בן חורין אלא אמר רב אשי התם היינו טעמא משום דלאו ברות גיטא הוא: אם יש עליו עוררין יתקיים בחותמיו: ערער במה אילימא** ה**ערער פחות משנים ואלא ערער תרי תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אלא ערער דבעל: מתני'** ו**המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפ"נ ובפ"נ אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו ואחד שחרורי עבדים שוו למוליך ולמביא** ז**אחת מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשחרורי עבדים: גמ'** ח**מאי אינו יכול לומר אילימא חרש חרש בר אתויי גיטא הוא והתנן** ט**הכל כשרין להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן** י**אמר רב יוסף הא במאי עסקינן כגון שנתנו לה בפני נכתב ובפני נחתם עד שנתחרש: אחד גיטי נשים ואחד שיחרורי עבדים: תנו רבנן בשלשה דרכים שוו גיטי נשים לשיחרורי עבדים** יא**ישוו למוליך ולמביא** יב**וכל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים** יג**וכל השטרות**

העולים

כרות גיטא הוא משום דאיכא למימר מדשייר בנכסים שייר נמי בעבד ולפי זה נמצין לו גלא מותה העיר דלא שייך למימר מדנמיס לסיוהב שייר נמי עבד מודה ר"מ דיגלא לאחרות דפלגינן דיורתא ואין מסמע כן בתוספתא דכלידס, ומשון דאי משום דאיכא למיגלו אין לו גלא מותה העיר משום דכ"ס יש לו שאר נכסים דיגלא לאחרות ומדברה ר"מ גלא פליג גלמא פיס לו שאר נכסים: **שפתים ישק משיב דברים נכוחים.** כשמדס מומר דבריס נכוחים מותס שפגיבותיו מסיקין שפתומיסס זו לזו שמותקין ואין יודעים מה להשיב: **ואינו חוזר בעבד.** וא"ת ואמאי יגא בן חורין (עיין) [ד]הא מתנת שכיב מרע הוא ולא קנה גלא לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה? וי"ל דבכתב ליה מהיום? אי נמי דאפילו שתמת כיון דדעת לכתוב ליה מהיום לא קנה גלא לאחר מיתה. ומיהו אס כתב בהדיא שיהא נתון לו לאחר מיתה אפילו הכי